

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

262.

Stanley gré po drugove. Neprijazne obale. Grob.

Črnci se upró z vso silo in ladija se strese. Stanley vidi, kako se škripaje premiče, pokliče Safe-nija, in ko je le-ta priletel k ladiji, šinila je kot strela po jezeru.

Sedaj so udarili domačini v peklensk krik, in ploha strelc se je vsula okoli ladije. Stanley dade nemudoma potrgati deske, da so veslali ž njimi. Domačini so prigrmeli v malo luko, da so stali kar na tesnem, in poslali so nove plohe strelc za potniki, ali ko so sprevideli, da je vse zastonj, prekleli so jih z besnim krikom: „Idite, idite, saj vas bode konec na Njanzi.“

Dva čolna pa sta se spustila za ladijo. Stanley začne streljati in ju potopi. Potniki so se vendar oteli, ali ne še popolnoma. Ekspedicija je imela samo štiri banane, in to za dvanajst mož, kateri od včeraj še niso jedli. Ob najboljšem vremenu so imeli cel dan hoda do Kaghehyi-a, ob neugodnem pa dosta več.

Na večer je nastala strašna nevihta. Možaki so bili do skrajnosti utrujeni, in ker so za vesla imeli slabe deske, niso mogli nikamor naprej. Ker je lilo kakor iz škafa, gledali so, da so vsaj vodo sproti metali iz ladije, „Lady Alice“ pa je plesala po razvihranem jezeru kakor orehova lupina.

„Le smelo in veselo, deca moja,“ bodril je Stanley svoje ljudi. „Ne zmenite se zato, kar so vam rekli neprijatelji. Ne bode te umrli na Njanzi ne! Bog ne posluša kletve hudobnih ljudij.“

Noč je bila strahovita. Ali zjutraj so dospeli k zapuščenemu otoku. Na njem so dobili banan, jagod, a lov jim je dal dosta mesa. Čez dva dni, t. j. 5. maja, in dvajseti dan, odkar so šli od Mtese, dospeli so pred Kaghehyi.

Veselo vpitje in strel pozdravi ladijo, zastave vihrajo, in črnci poskakujejo. Prešla sta skoro dva meseca, odkar je bil Stanley ostavil svoj tabor, in že so počeli dvomiti o tem, ali ga še kedaj vidijo. Petdeset možakov skoči v vodo, primejo Stanleya in odnesó z ladije. Z glasnimi hura klici ga nosijo okoli tabora, in veselo poskakujejo. Tudi Pocock je tu, zleti k svojemu načelniku, in iz očij mu seva radost.

„Kje pa je Barker?“ popraša Stanley. „Zakaj ga ni, da me pozdravi?“

Čelo Pocockovo potemni. „Oh, umrl je, gospod Stanley.“

Ta hip pusti Stanley vesele črnce, kateri so ga okroževali, stopi v kolibo in povabi Pococka, da mu razloži vse, kar se je dogodilo mej tem.

„Barker je bil zdrav do srede aprila. Lov na hipotame in kopanje v mrzlem jezeru pa ga je spravilo v grob,“ razložil je Pocock Stanleyu.

Vsa sila neprijetnosti je že pritiskala na ekspedicijo. Nekateri vodniki so pomrli od driske, drugi so pokazovali že nekaj dni, da hočejo uteči; s kratka: bil je skrajni čas, da se je gospodar povrnil. Ali kako naj spravi ekspedicijo v Ugando? Magassa se ni več pokazal. To je bilo sitno. Da si Stanley pomaga iz zadrege, hodil je po sosednih krajih, in obdaril bogato kralja Ukerehue-a, in tako je naposled vendar z največjim naporom nabral malo brodovje, na katero je vkrcal dne 30. junija onih 150 ljudij, mož, žen in dece, kateri so mu še ostali. Po vrhu je vzel seboj 90 tovorov tkanine, bisernine, medene žice, 88 vreč žita in 30 škrinj naboja, ves imetek svoje ekspedicije.

Ali strašni nalivi, kateri so zlomili več čolnov, pa krvava bitka mej njegovimi lastnimi ljudmi, prisilili so ga, da se povrne. Še le 6. julija ostavi zopet ta Kaghehyi, kjer se je nesreča kakor prikovala nánj.

Na potu v Ugando je imel še večje sitnosti kakor prvokrat, zlasti od domačinov z Bambireha. In ko že tako rekoč ni vedel in ni mogel nikamor naprej, došla mu je nenadoma pomoč od Mtese. To pomoč je poslal Mtesa s tega namena, da Stanleya osveti, ako je res ubit, kakor je zatrjeval lažnjivi Magassa, ki ni vedel nič pametnega povedati, zakaj je Stanleya zapustil.

In tako se je Stanleyu naposled posrečilo, da je usredotočil celo svojo ekspedicijo v državi Mtese, in bil je tudi prepričan, da mu hoče ta silni vladar drage volje na roko iti.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Leta 1843, — tedaj pred 48 leti — jesenski čas prišel sem vprvič na Hrvatsko, in vidil takrat med drugim vprvič tudi Zagreb; vendar le toliko, da sem spoznal njegovo lego, nekaj prav malega njegovih ulic, dandanašnji Jelačičev trg in bližnjo okolico stolne cerkve. Vse to videl sem namreč le v noči. Prišla sva bila z mojim pokojnim stricem G. (kateremu sem za mojimi rajnimi stariši do smrti največje hvaležnosti dolžan), po njihovih trgovskih opravilih tudi v Zagreb, in sicer že proti večeru. Nastanila sva se v neki krčmi v Savski cesti, katera nosi sicer še zdaj to ime, a — le ime ji je ostalo; v drugem pa je vsa spremenjena. Takrat je imela le nizke, borne hiše; ne spominjam se, da bi bil vidil katero z nadstropjem. Kot védo- in vído-željnemu mlademu dečku mi ni bilo to prav nič po volji, da so stric koj zvečer vredili pri svojih trgovskih prijateljih v „Ilici“, — ki je že takrat štela največ trgovin —, svoje kupčijske zadeve, ter napovedali mi, da zjutraj zarano odrineva